

Beslutningsforslag nr. B 51. Fremsat den 20. november 2008 af Frank Aaen (EL) og Per Clausen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om opfordring til at trække aktstykke nr. 25 om statslig garanti for tab, som Nationalbanken måtte få i forbindelse med overtagelsen og afviklingen af Roskilde Bank, tilbage fra Finansudvalget

Folketinget opfordrer økonomi- og erhvervsministeren til at trække aktstykke nr. 25 af 4. november 2008 tilbage fra Finansudvalget. I aktstykket anmoder ministeren om tilslutning til at

yde en statslig garanti for de eventuelle tab, som Nationalbanken måtte få i forbindelse med overtagelsen og afviklingen af Roskilde Bank.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne er uenige i, at staten skal garantere et stort milliardbeløb bare for at afvikle en bank. Der ville være mere perspektiv i at udvikle en eller flere

offentligt ejede banker som alternativ til de spekulationsdrevne pengeinstitutter.

Finansudvalgets aktstykket 25 af 4. november 2008

- a. Økonomi- og Erhvervsministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til at yde en statslig garanti for de eventuelle tab, som Nationalbanken måtte få i forbindelse med overtagelsen og afviklingen af Roskilde Bank. Nationalbanken har sammen med Det Private Beredskab til afvikling af nødlidende banker, sparekasser og andelskasser indgået aftale med bestyrelsen i Roskilde Bank om gennem en ny bank stiftet af Nationalbanken og Det Private beredskab at købe samtlige aktiver og overtage al gæld og andre forpligtelser bortset fra hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital.
- b. Roskilde Bank A/S oplyste i en selskabsmeddelelse pr. 10. juli 2008, at i forbindelse med den normale gennemgang af udlån og garantier i sammenhæng med udarbejdelse af halvårsregnskabet måtte bankens ledelse konstatere, at der ville skulle foretages nedskrivninger i et væsentligt større omfang end hidtil antaget. Størrelsen af nedskrivningerne blev efterfølgende oplyst i en selskabsmeddelelse pr. 14. juli 2008 til ca. 880-900 mio. kr. Ledelsen i Roskilde Bank A/S vurderede i selskabsmeddelelsen d. 14. juli 2008, at banken overholdt såvel lovens krav om solvens som bankens opgjorte solvensbehov efter de nødvendige nedskrivninger.

Nationalbanken besluttede - efter drøftelse med Økonomi- og Erhvervsministeriet, Finanstilsynet og Finansrådet - i den givne situation at stille den fornødne likviditet til rådighed for Roskilde Bank A/S, og der blev indgået aftale herom d. 10. juli 2008. Nationalbankens sikkerhed bestod dels i en tabskaution (garanti) på 750 mio. kr. fra først den finansielle sektor (Det Private Beredskab) og dels en statsgaranti, der dækker det eventuelle resterende tab. Statsgarantien for likviditetstilsagnet blev med aktstykket 199 tiltrådt af Finansudvalget d. 4. september 2008.

Roskilde Bank forpligtede sig i forbindelse med indgåelse af aftalen med Nationalbanken til at arbejde for et helt eller delvist salg af banken inden for 6 måneder. I forlængelse heraf engagerede Roskilde Bank efter drøftelse med Nationalbanken investeringsbanken Danske Markets, Corporate Finance (en afdeling af Danske Bank A/S), der iværksatte en salgsproces med deadline d. 22. august 2008.

Salgsprocessen blev afsluttet, uden at der fremkom bud på hele eller dele af banken. Der blev i forbindelse med salgsprocessen konstateret meget stor usikkerhed om boniteten af bankens udlånsengagementer generelt, og de potentielle købere udtrykte stor skepsis over for den generelle kreditkultur i Roskilde Bank.

Bankens revision gennemførte en dybtgående gennemgang af bankens udlånsportefølje efter krav fra Finanstilsynet om, at bankens halvårsregnskab skulle revideres. Uagtet den eksterne revision ikke var tilendebragt, meddelte den eksterne revision d. 23. august 2008 Finanstilsynet og Roskilde Bank, at der ville skulle foretages nedskrivninger i halvårsrapporten på yderligere 1 mia. kr., således at de samlede nedskrivninger udgjorde i underkanten af 2 mia. kr.

Derudover meddelte den eksterne revision, at det var revisionens opfattelse, at Roskilde Bank hverken opfyldte det af banken individuelt opgjorte solvensbehov eller solvenskravet i lov om finansiel virksomhed. Bankens ledelse erklærede sig enig i denne vurdering. Det var derfor nødvendigt at finde en ny løsning på bankens situation.

Danmarks Nationalbank indgik – efter drøftelse med Økonomi- og Erhvervsministeriet, Finanstilsynet og Finansrådet – sammen med Det Private Beredskab d. 24. august 2008 aftale med bestyrelsen i Roskilde Bank A/S om at købe samtlige aktiver og overtage al gæld og andre forpligtelser bortset fra hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital i Roskilde Bank A/S. Aftalen blev indgået på baggrund af en tilkendegivelse fra regeringen om, at den vil søge om Finansudvalgets tilslutning til at dække eventuelle tab, som Nationalbanken måtte lide som følge af overtagelsen.

Overtagelsen gælder ligeledes det træk, der er foretaget på den lånefacilitet, som Nationalbanken stillede til rådighed for Roskilde Bank A/S. Nationalbanken vil fortsat tage en ekstraordinært høj rente på dette lån. Renten udgør 2 procentpoint mere end Nationalbankens almindelige udlånsrente, der p.t. andrager 5,5 pct.

Købet skete gennem en nyetableret bank ejet af Nationalbanken og Det Private Beredskab. Den nye bank har til formål at sikre det bedst mulige økonomiske grundlag for afviklingen af den virksomhed, som overtages fra Roskilde Bank. Banken overtager alt personale fra den gamle Roskilde Bank i overensstemmelse med virksomhedsoverdragelsesloven. Den indgåede salgsaftale mellem den nye bank og Roskilde Bank er i overensstemmelse med § 246 i lov om finansiel virksomhed blevet forelagt på en ekstraordinær generalforsamling i Roskilde Bank d. 1. september 2008.

Roskilde Bank A/S offentliggjorde sit halvårsregnskab d. 29. august 2008, hvor nedskrivningerne på udlån var yderligere forøget i forhold til revisionens foreløbige melding d. 23. august, så det samlede tab på udlåne udgjorde i alt 3,6 mia. kr. Den formelle overdragelse af Roskilde Banks aktiviteter til den nye bank fandt sted d. 6. oktober 2008, efter at Finanstilsynet i henhold til § 204 i lov om finansiel virksomhed godkendte overdragelsen af Roskilde Banks aktiviteter.

Roskilde Bank A/S er derefter trådt i betalingsstandsning. Der er blevet indskudt ansvarlig kapital i den nye bank, så den lever op til lovens kapitalkrav. 2,473 mia. kr. er blevet indskudt som aktiekapital, hvor Nationalbanken har indskudt 1,723 mia. kr. ind, mens Det Private Beredskab har indskudt 750 mio. kr. Derudover har Nationalbanken indskudt yderligere 2 mia. kr. i ansvarlig lånekapital. Nationalbanken har således indskudt i alt 3,723 mia. kr. i ansvarlig kapital.

Den nye bank skal, indtil den hurtigst muligt afleverer sin tilladelse til at drive pengeinstitut tilbage til Finanstilsynet, overholde kapitalkravene i lov om finansiel virksomhed. Den nye bank er etableret på et sundere grundlag end Roskilde Bank.

Ud over de tidligere nævnte 3,6 mia. kr. er der sket en regulering af aktiver til overdragelsesværdier i forbindelse med ændring af anvendt regnskabspraksis med 1,9 mia. kr. Der er således foretaget nedskrivninger på udlåne på i alt 5,5 mia. kr. Det er ikke hensigten, at Nationalbanken skal lide tab på kapitalindskuddet, men det kan i lyset af usikkerheden selvsagt ikke udelukkes.

Staten dækker med den foreslåede garanti for eventuelle tab på restgælden på lånefaciliteten, kapitalindskuddet og andre tab, som Nationalbanken måtte lide i forbindelse med overtagelsen og afviklingen af den nye bank. Statens risiko for tab er søgt begrænset ved, at Det Private Beredskabs 750 mio. kr. tabes, førend Nationalbanken lider tab på kapitalindskuddet.

Det Private Beredskabs kapitalindskud er en konvertering af den tidligere stillede tabskaution på 750 mio. kr., som Det Private Beredskab stillede over for Nationalbanken i forbindelse med likviditetstilsagnet fra juli 2008. Det Private Beredskab har således accepteret en mere risikofyldt placering af beløbet. Aktiekapitalen, hybrid kernekapital og ansvarlig lånekapital i den oprindelige Roskilde Bank er med løsningen som udgangspunkt tabt. Det er dog i salgsaftalen aftalt, at hvis det efter afviklingen viser sig, at der efter tilbagebetaling af den indskudte kapital inkl. forrentning er penge tilbage, vil disse tilfalde ejere af ansvarlig lånekapital og hybrid kernekapital samt aktionærerne i den oprindelige Roskilde Bank i den nævnte rækkefølge. Forrentningen af den indskudte kapital er fastsat til Nationalbankens udlånsrente tillagt et risikotillæg på 4,85 procent point, svarende til en normal forretning af risikovillig kapital i banker efter et skøn fra Danske Markets.

Et eventuelt tab på statsgarantien vil kunne opgøres, når den nye bank er endeligt afviklet.

En statslig udbetaling fra garantien til Nationalbanken vil således først ske, når det står klart, hvorvidt Nationalbanken har lidt et tab på overtagelsen og afviklingen af Roskilde Bank.

Baggrunden for at give Roskilde Bank et likviditetstilsagn i juli 2008 var hensynet til den finansielle stabilitet. Dette har ligeledes været det bærende hensyn ved Nationalbanken og Det Private Beredskabs overtagelse af Roskilde Banks aktiviteter. Det er særligt vigtigt på et tidspunkt, hvor der er uro på de finansielle markeder, og danske pengeinstitutter er afhængige af udenlandsk finansiering. En betalingsstandsning i Roskilde Bank i august 2008 kunne have haft afsmittende virkninger på hele den finansielle sektor til skade for den økonomiske aktivitet, da det ville begrænse de finansielle virksomheders mulighed for at låne penge til virksomheder og husholdninger.

Udviklingen på de finansielle markeder siden august 2008 har bekræftet, at overtagelsen var nødvendig, og det har efterfølgende vist sig nødvendigt også at spænde et generelt sikkerhedsnet ud under de simple kreditorer i pengeinstitutterne i Danmark, jf. lov om finansiel stabilitet (lov nr. 1003).

Den nye bank har til formål at sikre det bedst mulige økonomiske grundlag for afviklingen af den fra Roskilde Bank overtagne virksomhed.

Den nye bank driver dermed forretning med henblik på en afvikling og må derfor ikke udvide sit forretningsgrundlag. Det medfører blandt andet, at banken ikke kan introducere nye produkter og serviceydelser, indgå nye samarbejdsaftaler eller tilbyde priser, der er bedre end markedspriserne.

Det er hensigten, at den nye bank skal afvikles hurtigst muligt.

Der blev d. 29. september 2008 indgået aftale om at afhænde de fleste af bankens filialer til tre pengeinstitutter (Nordea har købt 9 filialer, Spar Nord Bank har købt 7 filialer og Arbejdernes Landsbank har købt 5 filialer). Bankerne har tilsammen overtaget udlån for ca. 10 mia. kr. og indlån for ca. 5 mia. kr. og har desuden betalt tilsammen 550 mio. kr. i goodwill.

Der er betalt kontant.

Den nye bank har herefter en balance på anslået 23 mia. kr. Det er hensigten, at banken kan aflevere sin tilladelse til at drive pengeinstitut tilbage til Finanstilsynet hurtigst muligt. Herefter vil banken ikke længere agere på et konkurrenceudsat marked. De resterende dele af banken forventes afviklet i løbet af en periode på 2 år, bortset fra krav i konkursboer, som ikke forventes afsluttet inden for denne periode.

Den nye banks bestyrelse består af 4 medlemmer udpeget af Nationalbanken og 2 medlemmer udpeget af Det Private Beredskab. Endvidere gælder det, at enhver væsentlig beslutning kræver tiltræden fra over halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne, herunder bestyrelsesformanden, som er udpeget af Nationalbanken, og mindst et andet medlem indstillet af Nationalbanken.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, fordi der ikke på finansloven er hjemmel til at stille den ansøgte garanti over for Nationalbanken.
- d. Statslig involvering i form af en garanti og Nationalbankens medejerskab af den nye bank rejser spørgsmål om statsstøtte. Regeringen har på den baggrund notificeret den samlede pakke af foranstaltninger bestående af Nationalbanken og Det Private Beredskabs overtagelse af Roskilde

Banks aktiviteter samt den foreslåede statsgaranti i henhold til reglerne om statsstøtte til EU-Kommissionen som støtte til likvidation af en kriseramet virksomhed. EU-Kommissionen godkendte d. 31. juli 2008 de samlede foranstaltninger vedrørende Roskilde Bank, som blev iværksat d. 10. juli 2008, som statsstøtteforanstaltninger, der er forenelige med EF-traktatens statsstøttebestemmelser. EU-Kommissionen har ligeledes afgjort, at den generelle garantiordning, jf. lov om finansiel stabilitet, er forenelig med EF-traktatens statsstøttebestemmelser.

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til, at der på forslag til lov om tillægsbevilling for 2008 optages følgende tekstanmærkning under § 08. Økonomi- og Erhvervsministeriet, dispositionsrammer m.v.:

Bilag til f. t. beslutn. vedr. aktstykke nr. 25

»Nr. 8 ad 08

Økonomi- og erhvervsministeren bemyndiges til at yde garanti af statskassen til dækning af de eventuelle tab, som Danmarks Nationalbank måtte lide i forbindelse med overtagelsen og afviklingen af Roskilde Bank. Danmarks Nationalbank vil først lide tab, når Det Private Beredskab har dækket tab på 750 mio. kr.«

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

LENE ESPERSEN

/ Niels Ammitzbøll

Til Finansudvalget.

Skriftlig fremsættelse

Frank Aaen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om opfordring til at trække aktstykke nr. 25 om statslig garanti for tab, som Nationalbanken måtte få i forbindelse med overtagelsen og afviklingen af Roskilde Bank, tilbage fra Finansudvalget.

(Beslutningsforslag nr. B 51).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.